

Koncepce města je ale přece nutná, přece nejde postavit sídlo jen tak halabala?

Jistě, já proto také urbanismus celoživotně obhajuji, spíše jsem chtěl vysvětlit, proč byl neoblíbený, a že došlo ke změně. Víte, možná že drápek nedůvěry stejně někde zůstává. Jistěže města se nemohou vyvíjet samovolně. Jenomže když musíte v rámci urbanistického plánu udělat řadu nutných a závazných rozhodnutí a stanovíte určitý počet pravidel, dostanete se k tomu, jaký má naše společnost vztah k regulacím. Rovnou řeknu, že velmi složitý. A aplikovaný urbanismus chtě nechtě také reguluje. Aby se docílilo toho, že to divoké a nezkrotné zvíře, kterým je město, bude fungovat a k tomu ještě bude krásné, musíte mu občas poručit, aby nedošlo k trvalým a drahým škodám. A to vyvolá určité animozity v lidech, kteří vyznávají spíš samopohyb nebo individuálnější svobodu. Pro ně může urbanismus představovat určitý problém. Ono není náhodou, že se nedaří nejen prosazovat, ale dokonce zadávat podrobnější, regulační plány. V tomhle městě je od roku 1990 jediný schválený, který jsem shodou okolností zpracovával já. Vykonávat správu nad městem a zároveň nebýt příliš regulativní, omezující... velmi citlivá práce. Ale často říkám, že plán, který nic nenařizuje, také nic negarantuje. A plán by měl garantovat určitou podobu a kvalitu prostředí do budoucna, aby spoluvytvářel i zaručoval předvídatelné prostředí.

S kým vším musí urbanista jednat? A s kým se jedná lépe?

Musíte jednat vlastně se všemi, to je velmi důležité. Nástrojem urbanismu je nejčastěji územní plán. Architekt ho na základě předem projednaného a schváleného zadání zpracuje a pak se musí projednat se všemi – s orgány státní správy, s veřejností, s vlastníky, mají právo se k tomu dokumentu vyjádřit. Schválený územní plán pro město je malý zázrak, protože je to de facto společenská dohoda o způsobu vývoje toho místa na nějakých deset patnáct let dopředu.

Byl Karel IV. urbanista?

Říká se, že u koncepcie Nového Města byl Parlěř. Ale to je jedno, důležité je, že byla výsostně urbanistická. Nesoustřeďuje se jen na jednu ze složek: materiální, estetickou či ekonomickou. Všechny tam jsou obsaženy. V jeho konceptu je jistě přítomná i složka politická a duchovní, metafyzickou nevyjímaje. Tedy urbanista byl.

A rudolfinská doba to vnímala také? Z hlediska dneška urbanisticky?

Nejsem historik. Myslím si, že renesanční Praha, pokud myslíme urbanisticky, se tolik ve městě neprojevila jako ta středověká. Je patrná více v jednotlivých stavbách. Můžeme v tom již také vidět nástup moderní doby. Začaly se regulovat břehy, stavěly se jezy, vodárenské věže a další stavby technického charakteru. To je také pokrok renesanční doby. Ale urbanisticky renesance Praze tolik nepřidala. Víte, Karel IV. se velkoryse rozmáchl do budoucnosti, možno říci vzal vítr z plachet, pokud jde

Schválený územní plán pro město je malý zázrak, protože je to de facto společenská dohoda o způsobu vývoje toho místa na nějakých deset patnáct let dopředu.

o kvantitativně pojímaný rozvoj, těm po něm. Vymezil hranice města tak velkoryse, že území, které obehnal hradbami, stačilo Praze pro rozvoj na celých 500 let! (Říká se, že v jeho době byla Praha druhé největší město v Evropě po Římu.) Pět set let nebylo třeba území rozšiřovat, víte, co to je? To je z dnešního pohledu růstu měst nepředstavitelné. Řekl bych, že byl až trochu velikášský. Ale nedivme se, vždyt stavěl nový Jeruzalém. Také proto byl ten počín tak urbanistický velkorysý.

Průhledy Ječnou (nahore, kolem 1900) a Žitnou (dole, kolem 1905) ulicí. Při pohledu na archivní snímky je více než dnes patrné, jak rozsáhlé bylo založení Nového Města pražského za vlády Karla IV.

